

DĚDINA ZPRAVODAJ č.9

28.ÚNORA 2009

OBČANSKÉ SDRUŽENÍ V TATOBITECH

Vážené a milé členky, členové, nečlenové....

Tak jsme opět dospěli !O jeden rok a k dalšímu roku 2009.V minulém roce oslavilo naše občanské sdružení Dědina pět let trvání.Nechci se dnes ohlížet na začátky, které nebyly lehké.Stačí pohled na fotografie Malířovy zahrady v roce 2003 a počet členů tehdy a nyní. Také naše Zpravodaje jsou odrazem uplynulých let a občas si je rád pročtu, abych si vše připomněl znovu.Není to na škodu, když se začne vkrádat malými krůčky pýcha .Je stále nutno si připomínat, že sám člověk toho tolik nedokáže.Snad ještě radostnější je konstatování, že se rozšiřují řady následovníků a to nejen v našem sdružení.Oživení se projevilo i v obci.Dnes vám přinášíme dostatek článků a textů, které vám to dokáží.Jsem rád, že se snaží i naši členové v Praze, kteří se pro některé akce spojili s pobočkou Spolku rodáků a přátel Turnova tamtéž.

Možná jsme se v poslední době příliš soustředili na práci v obci a poněkud zanedbali naše členstvo ostatní .Omluvou je významné soustředění na realizaci programů v Malířově zahradě, jak nazýváme zahradu Mistra Jana Dědiny.Pravdou je ,že se snažíme vás informovat na našich stránkách internetových.Pokud máte k dispozici počítač, najdete na našich stránkách: [www.tatobity .cz/dedina](http://www.tatobity.cz/dedina) veškeré události včetně fotodokumentace.Je to otevřené okno do Malířovy zahrady, Tatobit a událostí našeho sdružení.Je to dnes nejrychlejší informační kanál .Také nejlevnější pro organizaci, která musí stále počítat.Myslím, že v budoucnu budeme muset ještě více(počítat).V této souvislosti musím poděkovat za dosavadní podporu Obecnímu úřadu v Tatobitech .Také však těm našim členům, kteří poctivě platí členské příspěvky (i když letos zvýšené).A také děkuji těm, kteří nám zasílají sponzorské dary.Mnozí nejsou ani našimi členy, ale rádi podporují dobrou myšlenku.

V Malířově zahradě se loni vystřídala řada pořadů a také řada návštěv.Některé skutečně z exotických zemí.S těmi vás seznámíme na dalších stránkách .U informačních tabulí o J.Dědinovi začínáme postrádat anglický text, protože čím dál více nás navštěvují cizinci.Geologická expozice v zahradě byla doplněna a informace byly rozšířeny o floru a faunu.S prvním jarním sluníčkem zde bude instalován dřevěný altán, který bude též sloužit jako kryté podium pro kulturní programy a případné výstavy.Loni jsme také slavnostně otevřeli Stezku Jana Dědiny a chtěli bychom u této akce zůstat každý rok na začátku května.Podobně bychom chtěli zachovat i program k výročí Jana Husa.Loni jsme při této příležitosti instalovali romantickou zvoničku v zahradě a zvonek jsme pojmenovali Janíček.Kdo si prý na Janíčka zazvoní ,tak se do zahrady vrátí.Prosím, aby jste na to při vaší návštěvě nezapomněli.Také vám chci sdělit, že obec Tatobity pořádá 19.června 2010 sjezd rodáků a přátel Tatobit.To si prosím také poznamenejte do svého kalendáře vedle všech akcí našeho sdružení.Těšíme se na setkání s přáteli a dobrými lidmi v Malířově zahradě nebo pod starodávnou tisíciletou lípou v Tatobitech.

Petr Pešek ,za OS Dědina

Beseda o Českém Pařížanu -malíři Janu Dědinovi.

Členové pražské pobočky Spolku rodáků a přátel Turnova a pražské pobočky Občanského sdružení Dědina v Tatobitech uskutečnili v názvu uvedenou besedu dne 17.dubna 2008 v učebně Českého institutu interních auditorů v Praze 2 na Karlově náměstí č.3.

Pořadem provázela a úvodní slovo měl předseda OS Dědina pan Petr Pešek,zpívala a na kytaru se doprovázela Kateřina Matysová,za účasti Evy Hnízdilové z výboru OS Dědina.Na závěr byly promítnuty dva videofilmy o Mistru Janu Dědinovi: Malíř Jan Dědina a Rok 2005-rok vzpomínek na malíře -Mistra Jana Dědinu.Účastníci měli dále možnost shlédnout některé archivní materiály o malíři a seznámit se s přítomnými vnučkami umělce paní Alenou Strasmajerovou a Ing.Janou Čablíkovou.Přednáška i následná beseda měla u přítomných asi čtyřiceti návštěvníků velmi příznivý ohlas .Jméno Jana Dědiny opět zaznělo v Praze,kde Mistr léta žil a tvořil.

Ing.Jan Vašátko,vedoucí pražské pobočky

Bytosti odnikud.Metamorfózy akademických principů v malbě 1.poloviny 20.století.

Výstava obrazů s uvedeným názvem se konala pod záštitou primátora hlavního města Prahy Pavla Böhma v budově Městské knihovny v Praze (galerie 2.patro)v době od 22.října 2008 do 1.února 2009.Výstavu uspořádala Galerie hl.m.Prahy ve spolupráci s Národní galerií v Praze ,s podporou grantu Ministerstva kultury.

Vystaveno bylo 462 obrazů a mezi nimi i čtyři obrazy malíře Jana Dědiny.Pod katalogovým číslem 68 Dáma v růžích(1897-1907),č.69 Studie ženské hlavy(1902),č.70 Matka s dítětem(kol.r.1902)a č.71 Snídaně (kol.r.1910).První tři obrazy na výstavu zapůjčila Národní galerie v Praze a čtvrtý byl ze soukromé sbírky.Katalog uváděl,že výstava se soustřeďuje na tvorbu dosud přehlížených umělců,kteří v první polovině 20.století rozvíjeli odkaz akademické a salonní malby 19.století.Rozlehlé sály a sálky Galerie byly tématicky děleny na tyto okruhy:Akademický a salonní akt a jeho proměny,Hrozba lascivnosti,Orient a exotika,Alegorie,mytologie,plenérový akt,Alegorie smrti,Stereotypy sentimentu,Akademizující formy reprezentativní podobizny v první polovině 20.století,Malíři buržoasie?,Sebeprezentace,Univerzální formy politické reprezentace,Veřejná alegorie a Nebezpečí-bezpečí kýče.V několika sálech byly během výstavy promítány staré dobové fotografie a sekvence archivních filmů.

„ .... projekt Bytosti odnikud nechce akademické tendence v malířství první poloviny 20.století institucionalizovat,ani prvoplánově rehabilitovat“,cituji z katalogu.Návštěvníkům výstavy byl ponechán dostatečný prostor utvořit si osobní názor .Zcela určitě se musí poděkovat autorce a kurátorce výstavy Mgr.Marii Rakušanové Ph.D. a všem,kteří se tvůrčím způsobem na uspořádání a instalaci obrazů účastnili.Pro nás, členy OS Dědina je navýsost potěšitelné,že díla Mistra Jana Dědiny se objevila ve společnosti velikánů: Václava Brožíka,Zdeňka Buriana,Oldřicha Blažíčka,Vojtěcha Hynaise,Maxe Švabinského,Antonína Hudečka,Alfonse Muchy,Lud'ka Marolda,Františka Kupky,Karla Špillara a desítky dalších umělců.

Váš ing.Jan Vašátko

Slavnostní otevření Stezky malíře Jana Dědiny 8.května 2008 (Zkrácený projev předsedy OS Dědina .)

Vážení a milí přátelé v Malířově zahradě. Občanské sdružení Dědina v Tatobitech si letos připomíná pátý rok svého vzniku. Na začátku byla hrstka lidí, kteří se rozhodli nečekat a pokusili se o změnu některých věcí. Dnes je jednou z významných událostí tohoto jubilea otevření Stezky malíře Jana Dědiny. Nacházíme se v zahradě , kterou ve třicátých letech tento umělec, filozof a básník založil. První stromky tehdy sázel na holé pláni a doufal, že se mu podaří vybudovat místo, které jemu bude sloužit jako oáza v Českém ráji a později stejně poslouží těm, co přijdou v časech následujících. Dnešní malá slavnost není jen otevřením naučné stezky, ale i otevřením brány do obce Tatobity a také jejím návratem do regionu nesoucího krásné jméno Český ráj. Návratem na místa, které jí vždy patřila pro její kulturnost a pilnou snahu o moderní občanskou vybavenost. Také pro důstojnost se kterou se vždy chovala k odkazu minulých generací. Svědčí o tom i památky na této Stezce, která byla vybudována z prostředků Evropského fondu a rozpočtu České republiky. Snahu a práci museli však přinést především zapálení lidé. U realizace tohoto plánu a myšlenky stál například Dalibor Stříbrný, který ustál také náročná školení z tohoto projektu plynoucí.

Dnes tedy otvíráme trochu okno do světa, aby i naše okolí se setkalo s místy, které pro většinu z nás znamenají krásné životní okamžiky . Přejí vám všem, aby i u vás našla jejich krása i historie nejen pochopení, ale i přitažlivost návratů do tohoto krásného podkozakovského kraje. Věřím, že Kozákov, tato strážná hora Českého ráje, bude majákem těchto návratů stejně, jako byla majákem významným přátelům malíře Dědiny a rodákům této malebné obce. Přejí si, ať se setkáváme na těchto mírových stezkách, které symbolizují i cesty člověka k člověku.

Vážení členové Občanského sdružení Dědina ,
ale i vy všichni, jimž se tento Zpravodaj dostane do rukou .....

Jistě jste obdivovateli, nebo alespoň příznivci našeho pana malíře, Jana Dědiny. Měli jsme to štěstí, že právě naši vesničku Tatobity si vybral , aby zde mohl strávit podzim svého života. Přiznám se, že nebýt sdružení, asi bych o Mistrovi moc nevěděl. Proto se snažím, aby všichni ostatní návštěvníci naší obce, ale i místní obyvatelé, se dozvěděli něco více o tvorbě tohoto umělce. Instaloval jsem v naší hospůdce U Studničky již ke dvaceti reprodukcím jeho děl. Mohu říci, že ohlasy jsou nad očekávání. Rád poskytuji informace i poznávací reprodukce. Nedávno putovaly na CD až do Severní Ameriky. Tuto naši malou galerii chci dále rozvíjet a šířit. Pokud máte zájem také vy přispět jakýmkoliv materiálem, který se týká Jana Dědiny a jeho díla, je vše vítáno. Nenechávejte věci ležet v šuplíku nebo ve skříni, tam je to k ničemu. Snažme se přinášet jeho obrázky radost, aby byly příjemné jako mě, pohlazením na duši.

Zdraví vás ing. Zdeněk Dědeček , výbor OS -propagace

Návštěvy v Malířově zahradě v roce 2008 .

Samozřejmě, že zde nechceme uvádět všechny uskutečněné návštěvy a akce. Přesto se nám zdá důležité aspoň některé vybrat a maličko vás informovat. Zasloužíte si to vy i zahrada. Jistě , že nejlepší je si najít naše stránky a pokochat se obrazovou dokumentací a to ke všemu ještě „barevně“ . Přesto se pokusíme i tyto informace písemně poněkud ozdobit hezkým slovem. Takže začneme nejdříve významnou informací od ředitele Geoparku Český ráj RNDr. Tomáše Řídkošila.

Expozice v Tatobitech z evropského pohledu.

Na podzim 2005 byla Českému ráji propůjčena značka evropského geoparku UNESCO. Ocenění kvality bylo tomuto nádhernému koutu země uděleno pro jeho geologickou jedinečnost, archeologické a historické památky. Důležité jsou i další aktivity v řadě dalších oblastí, které Síť evropských geoparků UNESCO u každého člena přísně hodnotí. Hodnocení evropských geoparků probíhá pravidelně každé tři roky. U každého se postupuje podle osnovy, která sleduje podrobně nejrůznější kritéria. Činnost geoparku se prověřuje na místě. Proto v červenci přijeli hodnotitelé i do evropského geoparku UNESCO Český ráj. Chris Steward Woodtly z geoparku North Pennines a Pasquale Li Puma ze Sicílie navštívili i novou expozici v Tatobitech. Přestože přišlo jen se lilo "Malířova zahrada" je zaujala. Nápad skloubit geologické pozoruhodnosti s výtvarným uměním slavil úspěch. Hodnotitelům se líbil cizojazyčný text a geologická mapa na úvodním informačním panelu. Hodnoty, které lze v okolí Tatobit nabídnout mohou oslovit nejen českého, ale také zahraničního návštěvníka. Příznivě byly hodnoceny i doprovodné tištěné materiály. Protože předtím viděli v území geoparku desítky panelů, oceňovali v tomto případě i srozumitelnost textů a kvalitu angličtiny. To zatím v regionu není běžné. Řada informačních tabulí v Českém ráji je nevhodně umístěna, zasazení pod stříšky působí rušivě a informační texty obsahují běžně ve všech jazykových mutacích chyby. Zkušenému oku pana Woodtlyho neunikly ani detaily, které celkový dojem venkovní expozice kazí. Také značení v rámci celé obce je poznamenáno tím, že bylo realizováno různými tvůrci. Informační systém by se měl i u nás přiblížit evropským standartům a běžným zvyklostem. Oba vzácní hosté si se zájmem vyslechli vyprávění o akcích pořádaných sdružením „Dědina“. Velmi ocenili různé akce pořádané sdružením. Tak pestrá činnost se totiž jen tak v Evropě nevidí.

RNDr. Tomáš Řídkošil

Návštěva z Nikaragui a Kostariky v Tatobitech.

Bylo to hezké sobotní dopoledne 27. září 2008. Do Malířovy zahrady v Tatobitech přijela Sofia Huapaya Anna Rodrigez Para z Kostariky (pracuje na Ministerstvu životního prostředí, energie a telekomunikací v San José na Kostarice) a Antonio Alvarez z Nikaragui (vedoucí geologického oddělení v Národním nikaragujském institutu pro územní studie v Managui v Nikaragui). Doprovázeli je RNDr. Vladimír Žáček, geolog u České geologické služby v Praze a ředitel Geoparku Český ráj RNDr. Tomáš Řídkošil. Po Tatobitech je provázela starostka obce Lenka Malá, za O.S. Dědina Petr Pešek a Dalibor Stříbrný. Navštívili nejen starodávnou lípu, ale i výstavu místní organizace zahrádkářů. Hosté z exotických krajů slíbili, že se velmi rádi opět vrátí.

Hosté z Banské Štiavnice v Malířově zahradě.

(Úterý 23. září 2008)

Na čtyřicet starostů a pracovníků obecních a městských úřadů působících v regionu Banské Štiavnice si přijelo prohlédnout Malířovu zahradu. Slovenská republika usiluje o vytvoření a uznání Geoparku UNESCO a tak její zástupci přijeli do ČR na zkušenou a pro některé rady. Provázeli je ředitel Geoparku Český ráj, starostka obce Tatobity a zástupci O.S. Dědina. V krátkém rozhovoru se pak podařilo předat informace o vzniku zahrady, vybudování naučné stezky i o obci Tatobity. Hosté si pak zazvonili v zahradě na zvonek Janíček a projevíli naději, že se opět pod Kozákov vrátí.

Cyril Kutlík a Lípa tatobitská .

Na poslední straně osmého čísla Zpravodaje občanského sdružení Dědina v Tatobitech a na pozvánce a plakátu k Slavnostem lípy 2008 jsme se setkali s reprodukcí jedné ze souboru kreseb, které vytvořil akademický malíř Cyril Kutlík jako výtvarný doprovod ke knížce Petra Matouška Paměti města Rovenska .Byla vydána v Turnově v roce 1890 a kromě zmíněné kresby nazvané Lípa tatobitská obsahuje další čtyři-zvonce v Rovensku pod Troskami, Týnský chrám, Pohled na Rovensko pod Troskami a Radnice rovenská. Těchto pět Kutlíkových kreseb bylo zveřejněno také v Průvodci Českým rájem od Dr.J.V.Šimáka vydaného Václavem Kudrnáčem v roce 1903 a v druhém vydání v roce 1904 .S obsahem knížky Paměti města Rovenska a jejím autorem nás ve Zpravodaji seznámil tatobitský kronikář pan Břetislav Mánek, věnujme se tedy tvůrci ilustrací.

Cyril Kutlík se narodil 29.3.1869 jako třetí z třinácti dětí slovenského evangelického faráře působícího v Křižlicích, části obce Jestřabí v Krkonoších. Po nepříliš úspěšném studiu na gymnáziu v Hostinném a Hradci Králové se v šestnácti letech přihlásil do přípravky na malířskou akademii k prof. Antonínu Lhotovi v Praze. Ten ho doporučil do speciální školy Maxe Pirnera na Akademii výtvarných umění. V té době u něj studoval i o rok mladší Jan Dědina. Nákladná studia ztížená příznaky těžké choroby přinutily Kutlíka vyhledávat možnost výdělků domácím učením kreslení v majetných, ponejvíce šlechtických rodinách, kde i zdarma pobýval. Jejich prostřednictvím pronikal do společnosti pražského kulturního života, portrétoval Jaroslava Vrchlického, operního pěvce Karla Buriana a přijímal množství zakázek, umožňujících mu pokračovat ve studiu, vše k nelibosti pana profesora Pirnera.

Přenesme se na chvíli do současnosti. V malé vesnici Spálov, patřící nyní k Semilům se letos v září konalo již po třinácté každoroční setkání výtvarníků a milovníků umění nazvané Spálovské babí léto. Bohatě navštěvovanou a obesílanou jednodenní výstavu hostí evangelická kaple ,odsouzená před léty k demolici. Od tohoto údělu byla zachráněna díky hrstce osvícených občanů a pražského malíře -chalupáře. Bílé místo po oltářním obrazu jsme po léta překrývali díly Vladimíra Komárka, Jiřího Salaby a jiných vystavujících, až se před třemi léty znenadání zjevila mladá bratislavská historička umění a malířka Iva Paštrnáková s pro všechny překvapujícím zájmem o zhlédnutí obrazu "Nanebevstoupení" Cyrila Kutlíka, který ho pro spálovskou kapli v roce 1888 namaloval. S obrazem se nakonec shledala na evangelické faře v Libštátě, kde byl v padesátých letech na štěstí uschován.

Vraťme se však zpět k době malířových studií a jeho horečnaté tvorbě, tak důležité pro obživu. V tomto období vytvořil víc než sedmdesát obrazů, kreseb a ilustrací. Uhlová kresba Lípa tatobitská a další čtyři ilustrace vznikly za jeho pobytu v roce 1889 u rovenského obchodníka s českými granáty Karla Cillera, kdy namaloval i jeho portrét.

O dva roky později při návštěvě Vysokého nad Jizerou jsou datovány kresby zřícenina hradu Nístějka a Vojákův mlýn. Touha po vytvoření velké historické malby se Kutlíkovi vyplnila v závěru studia na Akademii: obraz Poslední okamžiky Husovy svobody vystavený na Jubilejní výstavě v Praze v r.1891 je dnes v majetku turnovské spořitelny.

Po dvou tvůrčích letech ve Vídni, vyplněných převážně portrétní malbou, pobývá na léčení v jižním Tyrolsku, kde zanechává téměř padesát obrazů s historickými náměty. V roce 1895 se rozhodl pro odvážný plán, který mu po dlouhé době existenční nejistoty měl zajistit trvalou životní náplň-odjíždí do Bělehradu, kde zakládá soukromou Srbskou kreslířsko-malířskou školu. Jejím hlavním úkolem bylo připravovat nejnadanější žáky na další studium v některé ze slavných evropských akademií. Jeho škola se stala první významnou, do současnosti uznávanou institucí v srbském uměleckém vzdělávání.

4.4.1900 Cyril Kutlík v Bělehradě podléhá tuberkulóze, která jej po celý život pronásledovala. Končí krátká, ale velmi plodná dráha tohoto kosmopolitního umělce, který zanechal stovky děl v Rakousku, Srbsku, Slovensku, v Čechách, ale i u nás v Tatobitech.

(Za poskytnuté informace vděčím publikovaným i rukopisným studiím Mgr. Ivy Paštrňákové.)

Jaroslav Barták

Poznámka:

Pane Bartáku. Děkujeme za další otevření okna do historie umění a pohled na trochu neznámého Cyrila Kutlíka. Vzpomínám si jak velice mne jeho Lípa tatobistká zaujala v Pmětích města Rovenska. Proto se také objevila na pozvánkách i plakátu Slavnosti lípy. Když tak všechno víte, pane Bartáku, najděte nám originál této kresby. Co? Při vašich schopnostech! Takže díky.

(red.)

U historie ještě zůstaneme a bez úprav vám předkládáme koncept projevu starosty obce Tatobity Josefa Drahoňovského z čp.99 ze dne 17. srpna 1888:

Milí občané.

Zítřka dne 18. srpna bude tomu 58 roků, co náš vznešený panovník spatřil božího světla a dne 2. prosince t.r. tomu bude 40 roků co jakožto Jeho Apoštolské Veličenstvo na c.k. královským trůně Rakouskem panovati počal.

Občané. Mnohý si myslí, ten je snad nejšťastnější člověk na světě, má všeho dosti, nad toliko miliony lidmi panuje a maje pod svou mocí, kéž si jen na krátký čas na jeho místě pobýti, neb to je snad nebe na zemi. Který však panovat takto myslí, ten je na velkém omylu, neb čím větší hodnost, tím větší odpovědnost, neb nejni ni nejmenšího veřejného postavení, postavení vděčného, které by nebylo spojeno s mnohými nepřijemnostmi, neb nejni žádného zákona na celém světě, který by byl ten pro občanstvo nejvýhodnější by se každému líbil a byl každému po chuti. Vezměme si například jenom obec, cože jednomu se líbí druhý jest proti tomu, a tu zase naopak. Co jest tu různého od sebe se lišícího lidu, co to je však proti celé říši, jakou jest naše říše Rakousko Uherská, kde jest tolik různých národů, různých zvyků a obyčejů, různého podnebí a nad těmito již roku letošního vládně sám naše Apoštolské Veličenstvo plných 40 roků. Ježto velmi řídký případ, že by Bůh kterému světskému panovníku popřál takovou řadu let nad svými národy panovati, velmi řídký případ jest těžké v dějinách nalézti který panovník maje tolik různých národů jemu od Boha svěřeného byl ke každému otcem laskavým, otcem štědrým, neb nejni snad jedné dědiny, která by jeho štědré laskavé ruky v celé jeho říši nepocítila, mezi kterými se také naše zprostá obec nalézá, neb již vícekrát pro ni co štědrý dárce svou pomocí přispěl. Všude kde je jeho pomoc zapotřebi vždy jest na řadě první svou rychlou pomocí.

Občané, když roku 1848 dne 2. prosince bylo našemu Veličenstvu co 18 letému jinochu vláda odevzdána, jest nám aspoň ze starších v dobré paměti, že neměl na různých ustláno, byla to doba kde veškerý národ v celé Evropě byl jediná revoluční sopka, pomocníci ze svých sídelních měst před revolucí prohráli, bouře tato byla v našem Rakousku, byla revoluce v Itálii, velká revoluce v Uhrách, v Rakousích, kde v samém sídelním městě ve Vídni ministra nespokojená luza na veřejném místě na lucerně oběsila, a týž osud by byl potkal i ostatní ministry, kdyby se byly útěkem nezachránily, tehdejší panovník nesmrtelný Ferdinand dobrotivý prchl do Prahy, kde na potom celý blahodárný život strávil, však ani Praha nebyla touto revolucí ušetřena, bylo v naší obci slyšet hřmání děl při bouři této, pročez byla vláda ne v sídelním městě, nýbrž v Kroměříži našemu Veličenstvu dne 2. prosince odevzdána.

Občané, v každé obci se nalezne různého smýšlení, tak že není jednoho starosty obecního v celém mocnářství, by každému vycházel, a vůbec vyhověti mohl, a ač se jeho Veličenstvo všemožně přičiňoval, a chtěl býti ke každému otcem laskavým, nebyl přeci sto každému vyhověti, takže i vražedná ruka na jeho drahý život sáhla, avšak Bůh bez jehož vůle se žádnému ani vlas na hlavě neskřivý, nenechal toho dopustiti a z tohoto nebezpečení ho vytrhl. Občané, jak vyhlíželo naše Rakousko před 40 lety, a jak vyhlíží nyní, pročez prosme všichni Boha, by nám ho ještě dlouhá léta na zdraví zachoval (pročez mu provoláme sláva, ať žije).

Jan Solovjev

Okouzlení

*Tam na mezi u Tatobit spalo se mi krásně.
 Vonělo tam sluníčko a vzduchem pluly básně.
 Oblaka bílá, načechraná,
 načínčaná jak panenky připravené k svatebnímu tanci.
 S polštářkem mateřídoušky pod hlavou
 dívám se jak nade mnou se líně vlní tráva
 jak třeslice, lipnice a zvonky tančí
 ten posvátný tanec lásky bez hranic
 jak všechny kytičky tu zpívají a jásají
 opojené sluncem.
 I mně se z té krásy točí hlava...
 Svatá sedmikrásko, svatý pryskyřníku
 Jste taky tak šťastní jako já?*

*A pak se v nás najednou něco rozezní
 co s námi zatřepe tak, že najednou "jsme-nejsme"..
 Byla to ta mez vonící mateřídouškou
 nebo ten ptáček, co tak vyplašeně vyletěl z hnízda?
 Nebo to zabučení krávy, tam někde v dálce
 nebo ten ohniček spalující bramborovou nať.
 Bylo to tou pohodou a mírem, kterým voněl celý kraj?
 Tím soumrakem, který mě tak konejšivě hladil?
 Nedokážu to dešifrovat, asi to bylo tím vším dohromady.
 Člověk může jen pokleknout a poděkovat Ti Pane.*

*Jsem i tím usínáním horkého letního dne.
 Ještě voním sluncem, ale už mě ochlazuje vánek,
 který od hor dýchá.
 Pan Dolenský už se svou trumpetou vyznává lásku polím,
 lesům, letnímu večeru i těm Krkonošům v dáli.
 I ptáci umkli. Sami poslouchají,
 jak se ta křídlovka tím soumrakem nese.
 Já ani nedutám.
 Jsem okouzlený krásou, která sestoupila na zem
 v tónech té trumpetky a zesílila ve mne pocit vděčnosti
 za život a za to, že mi dovoleno bylo zúčastnit se
 toho hudebního díkuvzdání.
 Zázraku letního podvečera buď požehnán...*

(Jan Solovjev je významný turnovský malíř, okouzlený stále Českým rájem. Na svých toulkách se mnohokrát zastavil v Tatobitech a okolí. Měl jsem tu čest interpretovat jeho verše na častých turnovských večerech. Verše jsem z rukou Mistra Jana Solovjeva převzal 18. ledna 2009 v Sobotce. PP)

Jan Solovjev .

Významný turnovský výtvarník Jan Solovjev, autor předchozí lyrické vzpomínky v posledních letech dokazuje, že je vyzrálým slovesným umělcem. Na sklonku loňského roku vyšla jeho nákladem půvabná knížka *Objevování ráje*, která je souborem kreseb, reprodukcí obrazů a lyrických zamyšlení nad koloběhem ročních období v umělcově milovaném Českém ráji a také oslavou významných dominant této milostivé krajiny.

Solovjev je turnovským rodákem, narozeným 6.3.1922, a v tomto městě trvale žije. Po absolvování turnovského gymnázia a odborné přípravě na místní vyhlášené šperkařské škole studoval v letech 1943-1949 na pražské Uměleckoprůmyslové škole, která se po osvobození stala školou vysokou. Měl skvělé učitele, Antonína Strnadela a Emila Fillu. Ti mu dali vynikající praktické výtvarné školení a neocenitelné teoretické poznání, které spolu s jejich morálním příkladem, natrvalo směřovaly mladého umělce. Díky muzickým sklonům, které Solovjev získal v dětství ve fotografickém ateliéru Šimonových, vedeném matkou a tetou a dobré předchozí studijní přípravě, se posléze rozvinula Solovjevova všestrannost, již uplatnil ve svém rozsáhlém tvůrčím díle.

Ve složitých padesátých letech, která nebyla příliš nakloněna volnému uměleckému projevu a kdy si musel z politických důvodů protrpět i osobní příkoří, se věnoval vědecké ilustraci živé i neživé přírody. Jeho knížky o našich nerostech a ptácích, které vyšly ve značných nákladech posloužily široké veřejnosti a dodnes neztratily na významu. Později byly úspěšné i jeho návrhy a realizace exteriérových a interiérových plastik a reliéfů v několika severočeských městech, jimiž prokázal své sochařské schopnosti a cit pro různorodý materiál. Z jeho genetického vybavení a styků s vynikajícím fotografem Josefem Sudkem rostly jeho fotografické dovednosti, jež uplatnil v knize *Okamžiky s Hrabalem*, která je nesporně jedním z nejpozoruhodnějších zachycení osobnosti významného spisovatele a atmosféry dnes již zmizelé staré Libně.

Těžištěm Solovjevovy tvorby je ovšem profese malířská a grafická. Trvalým inspiračním zdrojem je mu krajina Českého ráje, která ho vzrušuje v každé roční době. Častými náměty jsou krajinné záběry ze zahraničních zájezdů a pobytů zejména ze středomořské oblasti, v níž intuitivně vnímá kořeny naší kulturní identity. Cit pro zachycení lidské tváře se zračí v jeho portrétech, jimiž vyjadřuje i psychické rysy zobrazovaných bytostí nejčastěji z divadelní a literární oblasti. Ve figurální tvorbě se Jan Solovjev inspiruje dynamismem tanečního projevu a ladnosti dívčího těla. Důkazem jeho všestrannosti je i dřevoryt, v němž je důstojným následníkem mistra dřevorytu Karla Vika, spjatého tvorbou a životem s Turnovem. Cizí mu není ani restaurátorství výtvarných děl.

Solovjevův talent literární, který uplatňuje v posledních letech, vyplývá z jeho hlubokých čtenářských zálib v naší i světové literatuře. Uplatňuje ho v lyrických básních a ve vzpomínkových zamyšleních nad osobnostmi a událostmi, které zažil za dlouhá desetiletí. Znájí je umělcovi přátelé a známí z mnoha samizdatových tisků a nyní i širší veřejnost z knížky *Objevování ráje*. Ta byla nedávno představena v hudebně literárních pořadech uspořádaných v Turnově Na Sboře, v sobotecké spořitelně u příležitosti výročí narození Fráni Šrámka a v loňském prosincovém čísle *Náš Turnov*. Svědčí to, že Solovjevovy všestranné aktivity nekončí a lze si jen přát, aby pokračovaly nadále. Umělec za to vděčí tvůrčí pokoře, píli, mravní neúhybnosti a celoživotnímu svazku s významnou malířkou Jaroslavou Zabloudilovou-Solovjevovou, která mu trvale vytváří spolehlivé zázemí.

Kresbu tatobitské lípy od Mistra Jana Solovjeva jsem převzal v loňském roce i se souhlasem ji reprodukovat na plakátu Slavnosti lípy. Jeho toulky jej mnohokrát přivedly do jejího stínu a výtvořky kameníků Zemanů z Tatobit a Žernova jej často inspirovaly v jeho lyrických básních. Děkujeme Mistře Jane Solovjeve. (red.)

Dědinovy stopy – v Paříži po 100 letech.

Čtení Zpravodajů a prohlížení webových stránek Občanského sdružení Dědina mne vždycky potěší i rozteskní. Rozteskní proto, že si uvědomím jak čas letí a věci pomíjejí. Potěší proto, že si uvědomím, že jsou hodnoty, které trvají a vzpomínky, které stále žijí pokud je nenecháme zapadnout.

A proto moc chválím webové stránky Občanského sdružení Dědina a samozřejmě celé Občanské sdružení, protože oživuje vzpomínky a nalézá hodnoty, které přetrvávají.

Mezi moje vzpomínky na dědečka Dědinu patří velký dům v Tatobitech se zvláštní nezapomenutelnou vůní, kterou si dodnes dokážu vybavit. Když zavřu oči, tak mi vzpomínky dovolí vystoupat po dřevěných schodech nahoru do dědečkova ateliéru. Beru za kliku, otevírám prosklené dveře a po prvních krocích do prostoru plného světla se vůně květin a bylinek provázející mne z přízemí prudce smísí s vůní barev zasychajících na obrazech a odložené paletě. Dědeček jen před chvilkou přerušil práci na velkém plátně....

Vždycky jsem ráda malovala a že mi to docela šlo bylo považováno za samozřejmé. Měla jsem přece dědečka malíře. Rodiče mi vybrali technické povolání a já jsem byla poslušná. Malování mi zůstalo jako koníček, ale hodně zanedbávaný. Ovšem jak tak osud s životem motá stalo se, že jsem se na přelomu října a listopadu loňského roku, po sto letech od dědečkova odchodu z Francie, ocitla v Paříži coby malířka-jako členka zájmové skupiny českých drážních výtvarníků. Od 27.10. do 12.11.2008 pořádala organizace FISAIC* v Paříži 27. mezinárodní salon umělců železničářů "PARIS 2008" a já jsem měla do české sekce vybrány 2 obrázky.

V Paříži nás přivítalo velmi nevlídné počasí. Zima byla větší, než doma, přšelo a foukal studený vítr. Navzdory počasí se ale pobyt vydařil. Žádné ocenění jsem sice nepřivezla, ale vystavovala jsem v Paříži! A úspěch? Ten se také dostavil a nečekaný. Přesto, že jsme byli v Paříži jenom tři dny a v programu nebylo volné místo, podařilo se mi sejít se hned první večer na chvilku s francouzským bratrancem Erikem. Když jsme probrali rodinné novinky tak mi řekl, že právě ve čtvrti kde jsme ubytováni měl dědeček Dědina ateliér a nedaleko žila léta i rodina babičky Jeanne. To byla zpráva, která mi vyrazila dech. Taková náhoda?

I Erikovi byla čtvrt' blízka, protože tam bydlel během studií a říkal, že okolí velmi dobře zná a pokud mám zájem, můžeme na ta místa alespoň zajet autem. Samozřejmě, že jsem chtěla. Vidět místa, kudy dědeček s babičkou chodili! Projížděli jsme úzkými uličkami, moc světla tam nebylo, ale představovala jsem si, jak tam dědeček chodil s deskami pod paží, jak čekával na babičku a vyprovázel ji až ke dveřím. Dřevěné domovní dveře s ozdobným kováním je jistě oba pamatovaly. Možná pamatovaly i moji maminku, která v Paříži byla ještě jako tříletá. Bylo sice 10 hodin večer, tma jako v pytli a lilo jako z konve, vylézt z auta nešlo, ale i tak to pro mne byl úžasný zážitek, alespoň chvilku tam být. Je úžasné, že ty domy tam stále stojí, památka a vzpomínky, které přetrvávají.

Jana Čablíková

(Děkujeme za milý text od vnučky malíře Jana Dědiny Ing. Jany Čablíkové.)

pozn.red.

*FISAIC-Mezinárodní federace pro kulturu a volný čas železničářů.

Občanské sdružení Dědina v Tatobitech si vás dovoluje pozvat na

VII.Valné shromáždění

v sobotu 14.března 2009 ve 14 hodin v salonku restaurace U Studniček v Tatobitech s tímto programem:

Zahájení.
Kulturní program.
Zpráva předsedy.
Zpráva o hospodaření.
Volba výboru.
Diskuze a závěr.

Na valné hromadě bude možno uhradit příspěvky za rok 2009 ve výši 100Kč.Částka byla schválena na VI.valné hromadě 29.3.2008.Našim členům zasíláme poukázku.Nevyplnili jsme částku,protože někteří členové hodlají zaslat vyšší částku.Evidence je zaručena variabilním číslem na poukázce,které přiřazujeme v seznamu adresáře.Tím je zaručeno připsání částky na správné jméno.Přijímáme i finanční dary na činnost sdružení.Na každý takový příspěvek uzavíráme písemnou smlouvu.Zaslanou poukázku můžete podat u každého poštovního úřadu.Na poukázce je i číslo našeho účtu:

188704826 / 0300

***

O historii ochotnického divadla v Tatobitech se dozvíte více na celostátním internetovém webu : www.amaterskedivadlo.cz

***

Kalendář hlavních akcí O.S.Dědina v roce 2009:

14.března	VII.Valné shromáždění.
27.března	Beseda s hercem a režisérem Václavem Knopem.
29.března	Smrt neseme ze vsi.
8.května	Otevření Stezky Jana Dědiny.
8.-10.května	Výstava :Tatobity v proudu času.
19.června	Svatojánská noc.
20.června	Slavnosti lípy.
5.července	Jan Hus.
5.září	(Na)Malované prázdniny.

Kontaktní adresa : Občanské sdružení Dědina , Tatobity 236 , 512 53 Tatobity
Tel: 481 381 173 ,481 313 062 , 602 293 139
e-mail: peso@c-box.cz , peso.koreni@seznam.cz

Nepravidelný zpravodaj vydává Občanské sdružení Dědina v Tatobitech-náklad 100 výtisků.